

Plan Visitormanagement Molengebied Kinderdijk 2019

Maart 2019

Inleiding

Het erfgoed Kinderdijk is in trek! Ook dit jaar verwachten we weer meer bezoekers in Kinderdijk. Dit in combinatie met de bouwactiviteiten in het kader van de herinrichting van de entreezone zorgt voor een flinke uitdaging om het bezoek in goede banen te leiden. Hiertoe nemen we maatregelen!

Deze maatregelen worden genomen in het licht van de toekomstverkenning die gemaakt is in het proces om te komen tot een nieuw gebiedsperspectief. De afgelopen tijd hebben de gemeenten Alblasserdam en Molenlanden en de provincie Zuid-Holland hard gewerkt aan de voorbereidingen van dit gebiedsperspectief. In het gebiedsperspectief komt te staan hoe de toekomst van Kinderdijk en de directe omgeving eruit komt te zien en wat daarvoor nodig is. Het idee achter het gebiedsperspectief was en is om alle inspanningen en uitdagingen op het gebied van leefbaarheid, waterveiligheid, economie, bereikbaarheid, cultuurhistorie, natuur en toerisme met elkaar te verbinden.

Bij de ontwikkeling van het gebiedsperspectief is ons gebleken dat we pas echt goed over de toekomst kunnen praten met onze inwoners, als we hun zorgen over de overlast als gevolg van de toenemende toeristenstromen snel kunnen wegnemen. Daarom richten we ons nu op de maatregelen die op korte en middellange termijn nodig zijn om de verkeersveiligheid te garanderen en de parkeeroverlast te verminderen. Dit noemen we visitormanagement.

Visitormanagement

In 2014 is de gebiedsvisie Kinderdijk opgesteld. Uitgangspunt voor het visitormanagement in deze visie is dat de groei van het bezoek aan Kinderdijk over water wordt opgevangen en dat het verkeer op de weg wordt opgevangen in een transferium op Havengebied en Alblasserdam. In de aanloop naar de definitieve situatie zijn met succes tal van maatregelen genomen om de leefbaarheid in Kinderdijk te verbeteren. Voorbeelden zijn de verbinding met de Waterbus, het camperpark in Alblasserdam, de realisatie van een uit- en instapzone voor touringcars en een adequaat uitgevoerd handhavingsplan.

Bezoek over de weg (auto's) zijn anno 2019 de grootste uitdaging. Het is dan ook zaak te zorgen voor een veilige routing en voldoende parkeerplaatsen. Met ingang van dit jaar (2019) zullen vooruitlopend op een definitief transferium, 120 tijdelijke parkeerplaatsen worden aangelegd in het Havengebied. In 2020 zal dit aantal worden uitgebreid met de vrijkomende camperplaatsen op Haven Zuid. Daarnaast zal de Vletstraat als overlooplocatie (80 parkeerplaatsen) dienen. En zijn we nog in gesprek met NMC en Hotel Kinderdijk over het beschikbaar stellen van parkeerruimte op de piekdagen.

In dit plan voor visitormanagement zijn de afspraken opgenomen die de betrokken partijen met elkaar hebben gemaakt. Er wordt ingezoomd op de te nemen maatregelen en te plegen inzet door de betrokken partijen ten aanzien van de parkeer- en verkeersproblematiek in en rondom het molengebied. De handhaving maakt geen onderdeel uit van dit plan. De afspraken rondom de handhaving zijn vastgelegd in het Handhavingsplan 2019.

Doel

Het doel van visitormanagement is: Een effectieve en efficiënte sturing van de bezoekersstromen over de weg, die bijdraagt aan de verbetering van de verkeersveiligheid, vermindering van verkeersoverlast en een gastvrije werelderfgoedwaardige ontvangst van de bezoekers van het molengebied.

Uitgangspunten

- Visitormanagement is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de SWEK en de gemeenten Alblasterdam en Molenlanden;
- Ook de Provincie heeft hierin een belang gelet op haar rol in het openbaar vervoer en haar rol in het beheer van de provincie en het werelderfgoed;
- principe is dat kosten en opbrengsten door de partijen worden gedeeld;
- de gemaakte afspraken staan maar we zijn flexibel in de uitvoering, we trekken lering uit onze ervaringen;
- het 100% voorkomen van overlast voor bewoners en bezoekers is een utopie.

Rollen en bevoegdheden 2019

Bij het visitormanagement spelen de volgende actoren een rol van betekenis.

- *Stichting Wereld Erfgoed Kinderdijk (SWEK)*
De SWEK heeft als exploitant van het Molengebied een bijzondere verantwoordelijkheid ten aanzien van het gastheerschap en de verkeers- en parkeerproblematiek die samenhangt met de exploitatie van het gebied en in het verlengde daarvan ook ten aanzien van het visitormanagement. Daarnaast heeft de SWEK ook het meeste zicht op het aantal verwachte en aanwezige bezoekers.
De SWEK is verantwoordelijk voor, en uitvoerder van de dagelijkse sturing en ontvangst van de bezoekersstromen over de weg door middel van onder andere reisinformatie displays, verkeersregelaars en informatievoorziening via website, app, informatiepanelen en flyers.
- *Gemeenten*
De gemeente is als wegbeheerder verantwoordelijk voor de doorstroming van het verkeer, de leefbaarheid en de verkeersveiligheid. Hierdoor is de gemeente de partij die zorgdraagt voor de inrichting van haar wegen, parkeerplaatsen, bebording reisinformatie displays. Ook is de gemeente bevoegd tot het nemen van verkeersbesluiten. Tevens kan de gemeente op onderdelen gemeentelijke regels stellen in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).
- *Bewoners en bedrijven Kinderdijk/Alblasterdam*
De bewoners denken via de Belangenverenigingen mee over het visitormanagement en handhaving. Zie adviseren bij het opstellen van de plannen en bij de evaluatie.
- *Waterschap*
Het Waterschap Rivierenland is wegbeheerder van de wegen buiten de bebouwde kom.
- *Politie en Boa's*
Deze rollen zijn beschreven in het handhavingsplan.
- *Provincie Zuid- Holland*
De provincie is medefinancier en concessie verlener voor openbaar vervoer over de weg en over het water.

Situatie

De situatie ten aanzien van parkeren en bezoek over de weg is als volgt.

- *Parkeerplaatsen*

In de navolgende tabel zijn de beschikbare parkeerplaatsen weergegeven:

Parkeerplaats	Locatie	Aantal auto's	Opmerking
P1	Havengebied	120	Beschikbaar (bijna)
P2	IHC	300	Beschikbaar weekenden en feestdagen
P3	Werelderfgoed	30	Beschikbaar
P4	Vletstraat	70	Beschikbaar
Lekdijk	Bermen Lekdijk	?	Alleen als geen andere locaties beschikbaar zijn
Hotel Kinderdijk	West Kinderdijk 361	30	Beschikbaar, inzet op piekdagen.
NMC	Lekdijk 268	?	Overleg voeren met eigenaar, inzet op piekdagen.

De ervaring uit de afgelopen jaren leert dat op drukke dagen de parkeerplaats P3 Werelderfgoed om ca. 10:00 uur vol is. Op de piekdagen (in de weekenden en feestdagen) is ook de combinatie van P3 Werelderfgoed + P2 IHC (totaal 330 plaatsen) niet meer toereikend. De drukte houdt aan tot 18:00 uur.

Het grootste knelpunt ontstaat op het moment dat er veel bezoek komt op momenten dat het terrein P2 IHC niet beschikbaar is, dit kan voorkomen in de 1^e week van mei. Op die dagen kunnen mogelijk de alternatieve locaties worden ingezet.

- *Bezoek over de weg*

Bezoek over de weg (auto's) zijn op piekdagen de grootste uitdaging. Op basis van eerdere jaren zijn de verwachte drukke dagen en piekdagen in kaart gebracht. Drukke dagen en piekdagen zijn in navolgende tabellen 'rood' weergegeven en gerangschikt naar maanden. In de eerste tabel is inzichtelijk gemaakt welk effect dat heeft op de noodzakelijke maatregelen.

1	Geen aanvullende voorzieningen nodig
1	P3 onvoldoende, inzet P1, P2 (weekend), P3 en shuttle diensten (drukke dagen en piekdagen)

April

Zondag	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Week
	1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13	14
14	15	16	17	18	19	20	15
21	22	23	24	25	26	27	16
28	29	30					17

Mei

Zondag	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Week
			1	2	3	4	17
5	6	7	8	9	10	11	18

Zondag	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Week
12	13	14	15	16	17	18	19
19	20	21	22	23	24	25	20
26	27	28	29	30	31		21

Juni

Zondag	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Week
						1	21
2	3	4	5	6	7	8	22
9	10	11	12	13	14	15	22
16	17	18	19	20	21	22	23
23	24	25	26	27	28	29	24
30							25

Juli

Zondag	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Week
	1	2	3	4	5	6	25
7	8	9	10	11	12	13	26
14	15	16	17	18	19	20	27
21	22	23	24	25	26	27	28
28	29	30	31				29

Augustus

Zondag	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Week
				1	2	3	29
4	5	6	7	8	9	10	30
11	12	13	14	15	16	17	31
18	19	20	21	22	23	24	32
25	26	27	28	29	30		33

Om een nauwkeuriger inzicht te krijgen in het bezoek over de weg, en een betere inschatting te kunnen maken van de benodigde parkeercapaciteit wordt in 2019 een verkeersonderzoek uitgevoerd (is reeds gestart). Dit onderzoek betreft een parkeeronderzoek en verkeerstellingen op een aantal momenten van het jaar.

Routing

Routing van bezoekers is een belangrijke maatregel. Zo wordt het gedrag van de bezoeker gestuurd. Voor de routing kunnen (tenminste) een tweetal scenario's worden geschetst. Uitgangspunt is om in eerste instantie te sturen op de belangrijkste toegangsroute via Alblasterdam. Daarmee wordt het overgrootste deel van de verkeersstroom afgevangen. In latere jaren kan alsnog worden ingezet om ook het verkeer dat via Nieuw Lekkerland komt beter te begeleiden. In verband met de kosten, benodigde capaciteit en inzet van middelen wordt hier nu van afgezien.

Het volgende schema wordt gehanteerd:

Volgorde	Parkeerplaats	Locatie	Aantal auto's	Opmerking
1	P3	Werelderfgoed	30	
2	P1	Havengebied	120	
3	P4	Vletstraat	70	Overloop voor doorrijders
4	P2	IHC	300	Feestdagen en weekeinden
5	Hotel Kinderdijk	West Kinderdijk 361	30	
6	NMC	Lekdijk 268	?	
7	Lekdijk	Bermen Lekdijk	?	

Routing vindt in ieder geval plaats middels via wijzigingen in de weginrichting, dienstverlening en communicatie.

Maatregelen

Concreet worden de volgende maatregelen ingezet.

Weginrichting

- Belijning/markering

Om de capaciteit van de terreinen optimaal te benutten is een goede belijning/markering noodzakelijk. Zo nodig zal er een aparte belijning voor campers worden aangebracht.

- Bebording vast

Aanvullend op de dynamische parkeerverwijzing is er vaste bebording. Voor de verwijzing naar de P4 Vletstraat volstaat vaste bebording omdat deze zich aan het einde van de route bevindt en keren op de Lekdijk geen optie is.

- Bebording tijdelijk

Wanneer gebruik wordt gemaakt van tijdelijke parkeerterreinen (NMC, Hotel Kinderdijk) kan worden volstaan met tijdelijke bebording.

- Dynamische parkeerverwijzing

Met de dynamische parkeerverwijzing kan het verkeer via het signaal “vol” of “vrij” worden verwezen naar de gewenste parkeerplek. De verwijzing geldt voor P1 tot en met P4.

In verwijzing naar P1 Havengebied de verwijzing aanvullen met gratis parkeren en beschikbaarheid shuttlebus.

Dienstverlening

- Parkeerwacht (gastheer, -vrouw)

De parkeerwacht regelt niet alleen een efficiënt gebruik van de parkeerplaats. Maar is met name ook gastheer. Hij overhandigt aan de bezoekers een vervoersbewijs voor de shuttle. Om adequaat te kunnen sturen op de bezetting van de parkeerterreinen informeert hij de centrale sturing over de bezetting van het parkeerterrein.

- Shuttle

Uitgangspunt is dat bezoekers aan Kinderdijk niet langer dan 15 minuten wachten op vervoer naar het molengebied. Shuttle is de basis, aanvullend kan gebruik worden gemaakt van openbaar vervoer. Capaciteit en frequentie zijn ook afhankelijk van aanbod van passagiers. Uit ervaring moet blijken welke inzet nodig is. De shuttle vanaf het Havengebied is gratis.

Op P1 en P4 is schuilgelegenheid aanwezig.

De shuttle bij het molengebied halteert op de OV halte. Aannee is dat zowel voor P1 Havengebied als P4 Vletstraat een tweetal shuttlebusjes wordt ingezet.

In overleg met Q-buzz is besloten om shuttle en busdiensten nog niet op elkaar af te stemmen. In de loop van dit jaar zal met Q-buzz gesproken worden over een mogelijk gecombineerde dienstregeling in 2020.

Communicatie

- Website

Op de website Kinderdijk.nl zal actuele informatie worden gegeven over de bereikbaarheid van Kinderdijk. Accent ligt daarbij op de bereikbaarheid via openbaar vervoer over water en over de weg. Ook wordt aangegeven wat de drukke- en piekdagen zijn.

- App

Via de app wordt in de toekomst actuele info gegeven over OV, de route en de parkeermogelijkheden (gereed in juli).

- Flyer

Voor de parkeerders is een flyer beschikbaar met de bereikbaarheidsinfo. De parkeerwachter verstrekt de flyer en zo nodig zorgt hij voor een mondelinge toelichting.

Handhaving

- Handhavingsplan

In het handhavingsplan zijn de afspraken met betrekking tot handhaving en toezicht vastgelegd. Dit handhavingsplan wordt momenteel conform het verzoek van de gemeenteraad van Molenlanden uitgebreid, hier heeft de raad ook apart middelen voor beschikbaar gesteld.

Bewonersparkeren

Bezoekers staat het nu vrij om op een openbare parkeerplaats in de Kern Kinderdijk of op West Kinderdijk te parkeren. Op parkeren door bezoekers kan niet worden gehandhaafd. Willen we handhaving mogelijk maken dan is het een mogelijkheid om “bewonersparkeren” in te voeren.

Diverse aanpassingen

- Oversteek rivercruises Lekdijk

Nabij de oversteek zal aan weerszijden van de dijk een signalering worden aangebracht. Deze signalering waarschuwt naderende auto's voor oversteken de bezoekers. De signalering werkt door middel van een naderingssensor die gericht is op de voetgangers. Hij werkt alleen op de momenten dat er daadwerkelijk voetgangers willen oversteken.

Tegen de wegversmalling is bezwaar gemaakt door met name inwoners van Kinderdijk en Nieuw-Lekkerland. Het argument is dat automobilisten geen wegversmalling verwachten op deze locatie, waar verder weinig bebouwing is. De versmalling zal worden verwijderd terwijl tegelijkertijd het aanwezige plateau zal worden aangepast om ter plaatse van de oversteek de snelheid te verlagen.

- Uit- en instap zone.

In 2018 werd er regelmatig door personenauto's geparkeerd op de voor bussen bedoelde uit- en instapzone. De op de stopplaatsen aangebrachte verharding suggereert een parkeerplek. In deze verharding zal een symbool "bus" worden aangebracht. Ook de bebording wordt aangepast en vervangen door een inrijverbod met onderbord uitgezonderd bussen.

In het navolgende schema zijn de belangrijkste maatregelen in overzicht gebracht.

Overzicht maatregelen

	P1 Havengebied	P2 IHC	P3 Werelderfgoed	P4 Vletstraat	Hotel Kinderdijk	NMC	Lekdijk	P-route/algemeen
Inrichting								
belijning/markering	X	X	X	X	-	-	-	-
bebording vast	X	X	X	X				
bebording tijdelijk					X	X		
dynamische parkeerverwijzing	1	1	1					1
Dienstverlening								
parkeerwacht (gastheer, -vrouw)	1	1	1	1	-	-	-	-
shuttle	Min. 4x/u			Min. 4x/u	Min. 4x/u	Min. /4u		
Communicatie								
website	X	X	X	X				
app	X	X	X	X				
flyer	X	X	X	X	X	X		

Acties met een middellange termijn, ingezet in 2019

Het is van belang een aantal andere concrete maatregelen in 2019 in gang te zetten die hun uitwerking zullen hebben op de middellange termijn. Deels is dit al gestart (het genoemde verkeersonderzoek). Verder gaat dit om de gezamenlijke exploitatie en governance en het ontwikkelen van definitieve parkeerlocaties voor auto's en campers.

Gezamenlijke exploitatie en governance

Voor het mogelijk maken van dit model visitormanagement is het gewenst een verkenning uit te voeren naar de oprichting van een gezamenlijke exploitatiemaatschappij ten behoeve van visitor management met als aandeelhouders Molenlanden, Alblasserdam, SWEK en eventueel ook de Provincie Zuid Holland. Dit is nodig om een centrale regie te voeren over alle betrokken voorzieningen bij de SWEK en op het grondgebied van de gemeenten. Dit is ook nodig om te kunnen werken met een redelijke en billijke verdeling van kosten en opbrengsten over de betrokken partijen. Met een centrale regie kan ook voorkomen worden dat er freeriders te veel hun eigen gang gaan en er alleen met de winsten vandoor gaan, en de overheden met de lasten te laten zitten. Het model Zaanse Schans is daar een schrikbeeld van, met veel freeriders gevormd door toeristische ondernemingen in bezoekersmolens en touroperators, die samen de opbrengsten delen en de lasten bij de gemeente Zaanstad laten liggen. Nadrukkelijk moeten uit een oogpunt van governance ook de belanghebbenden uit de omgeving van het molengebied bij zo'n gezamenlijke exploitatiemaatschappij vertegenwoordigd worden.

Parkeerlocaties auto's, bussen en campers

Er is gestart met het ontwikkelen van definitieve parkeerlocaties in het havengebied Alblasserdam en de Westrand van Nieuw Lekkerland. De komende jaren zal daardoor extra parkeercapaciteit beschikbaar komen.

Kosten

De kosten van het visitormanagement en de maatregelen op middellange termijn zijn globaal geraamd. Er is nog geen ervaring opgedaan met het uitvoeren van de maatregelen. De totale kosten voor 2019 worden ingeschat op € 350.000,-- tot € 400.000,--. De kosten zijn als volgt verdeeld:

Inrichting	€ 103.000,00
Dienstverlening	€ 103.560,00
Diverse aanpassingen	€ 14.000,00
Handhaving/bewonersparkeren	€ 85.000,00
communicatie	€ 3.500,00
Monitoring/onderzoek	€ 45.000,00
Oprichting exploitatiemaatschappij P-kinderdijk	€ 30.000,00
Totaal 2019	€ 384.060,00

Voor 2020 worden de kosten geraamd op:

Inrichting	€ 18.000,00
Dienstverlening	€ 134.560,00
Communicatie	€ 7.500,00
Diverse aanpassingen	€ -
Handhaving/bewonersparkeren	€ 20.000,00
Monitoring/onderzoek	€ 15.000,00
Totaal 2020	€ 195.060,00

In deze berekeningen is nog geen rekening gehouden met een opbrengst voor parkeren en/of de shuttle (waar op termijn wel geld voor gevraagd zou kunnen worden). Na evaluatie van het gebruik in 2019 kan een inschatting worden gemaakt van de mogelijke opbrengsten, het vrijkomen van de huidige camperplaats speelt daarbij een belangrijke rol.

Voor 2020 zijn de kosten geraamd voor de voortzetting van de situatie van 2019. Kosten voor aanpassing van de camperplaats ca. zijn nog niet meegenomen. De maatregelen die in 2020 worden genomen zijn mede afhankelijk van de besluitvorming van het gebiedsperspectief.

Financiering

De kosten zijn voor cofinanciering ook aangemeld bij de “waterdriehoek” voor maximaal 50% subsidiëring vanuit het uitvoeringsprogramma Groen van de provincie Zuid-Holland. De kosten voor de partijen in 2019 komen bij maximale subsidie uit op:

PZH (3/6)	€ 192.030,00
Alblasserdam (1/6)	€ 64.010,00
Molenlanden (1/6)	€ 64.010,00
SWEK (1/6)	€ 64.010,00
Totaal 2019	€ 384.060,00

Er is op dit moment nog geen zekerheid over deze provinciale bijdrage.

De raming voor 2019 is leidend voor de uitgaven in dat jaar. Bij afwijking van deze bedragen zullen de partners elkaar informeren. De raming wordt daarop bijgesteld.